

Iskaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Iskaja 15 K

Posamične številke stanejo 10 vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kotipot po Goriskem in Gradiškanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in potniških vozov.“ Na naročila brez doplačila ne računa se ne osiramo.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
Iskaja v Gosposki ulici št. 7 Gorici v I. nadst. na desno.

Upravištvo
Iskaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petiti-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik: izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in val.

Storite kaj za naše časopisje!

Da je časopisje velika moč, to uvažujemo pri nas klerikaleci v polni meri — naprednjaki pa ne. Te velike moči se poslužujejo klerikaleci v boju proti nam in s to močjo zmagujejo. Njihovi časopisi so jako razširjeni. Res, da je obilo takih naročnikov, ki ne plačajo nič; res, da cele skladišnice njihovega časopisja romajo na deželo v roke ljudem, ki niso še nikdar dali vinarja za pošiljanj listov in ga tudi ne bodo dali — toda imajo vendar celo krdele naročnikov, ki plačujejo in tako pomagajo vzdrževati časopisje, ki dela v pogubo našega ljudstva.

Nasprotni nimajo kako majhna je število naročnikov „Soče“ in „Primorca“. In vendar, kako sta potrebna naša dva neodvisna, napredna lista! Res, da sta obilo čitana. „Soča“ v kaki vasi roma včasih od hiše do hiše, polno čitatelev ima; med njimi dosti takih, katerih imena bi morala imeti zabeležena naše upravištvo! Število naročnikov ne pada, ali tudi ne raste tako, kakor bi moralo! Moralo bi rasti — kajti s številom naročnikov naprednih listov raste moč napredne misli po deželi, raste moč napredne naše ljudske stranke.

Ljudstvo mora biti dobro in prav informirano, česar pa ne derajo klerikalni časniki. Le pomislimo, kako informirajo klerikalni časopisi ljudstvo o deželni gospodarski, o razmerah v deželni hiši, o delovanju deželnega odbora; dalje o delovanju poslancev v zbornici na Dunaju itd. Čisto krivo so informirani tisti, ki čitajo le klerikalne časopise ter verjamejo tem listom. Koliko ljudi, ki so danes klerikaleci, bi nehali biti klerikaleci čez leto dni, če bi imeli v rokah vsako številko „Soče“ ali „Primorca“. Koliko ljudi bi volilo napredne moči v razne zastope, ako bi čitali napredne časnike — tako pa zapeljani od brezdomovinskih klerikalcev derejo s črno internacionalo čez drn in strn in pomagajo kopati grob slovenskemu narodu. Klerikalizem mu piše osmrtnico....

Storite torej, rodoljubi, somišljeniki, naprednjaki, storite kaj za naše časopisje! Sedaj ob novem letu je čas za to. Koliko je še hiš po deželi, v katerih bi morala biti „Soča“ doma. Samo po sebi je razumljivo, da bi jo morali imeti, pa je ni!

„Soča“ je neodvisen, napreden list, ki ima za seboj častno zgodovino. Kakoršna je bila bojovnica za boljše čase našega naroda, taka ostane. Dotakajo se še naše moči in še vse dragače bi nastopala in še več nudila, ako bi se pomnožilo število naročnikov!

Naprednjaki na Goriskem živimo v težkih časih. Želimo si ven iz teh težkih časov, želimo si boljših dni ob dobrem smislu zasnovanem delu za vseobči napredek. V to svrhu ima služiti v prvi vrsti naš napredni časopisje, katero pa mora imeti trdno zaslombo v stalnih naročnikih v velikem številu. Naročnina in oglasi, to so dolžni listi; troški so veliki, tako veliki, da niso v nikakem pravem razmerju z dohodki. Mi pa nimamo tajnih fondov in ne subvencij, kakor klerikaleci, ki znajo izsesati iz ljudstva denar — v dober namen, da potem z denarjem, ljudstvu lastnim, ponemumujejo ljudstvo!

Kako potrebna je „Soča“, to spričuje uprta strupena boj, kateri bje proti njej klerikalno časopisje in pa laško liberalno. Kako delajo klerikaleci proti „Soči“! Čez neč bi jo radi spravili v sveta. Kako trepetajo pred bridko resnico v „Soči“ zapisano! — Kako kruto se bori laški liberalni „Corriere“ v Gorici proti „Soči“. Za „Gorico“, „Prim. lista“ in „Novi Čas“ se se ne zmeni ne, ker ve, da le farbačo ljudstvo, ker upošteva njih brezdomovinstvo in ker ve, kaj pomeni za Lahe zveza Gregorčiča s Pajerjem! Ta list vidi prave bojovnike za pravice, za prosveto in gospodarsko povzdigo našega ljudstva in v „Soči“. Ta boj od strani omenjenih nasprotnikov je najboljši spričevalo za „Sočo“!

Naprednjaki! Uvažujte naše besede! Storite kaj za naše časopisje!

VESELO NOVO LETO!

Deželne podpore, ki jutri zapadejo.

Na desno in levo so delili podpore v slovitom deželnozborskem zasedanju 1909/10. Temu toliko, onemu toliko; tako so metali tisočake okoli, kakor da bi bile polne milijonov deželne blagajne.

Ko je skončalo zasedanje, pa so se bliji po prsih in hrupili so se: koliko dobrega so storili ljudstvu v blaženi Gorisko-Gradiškanski. Dobili so se ljudje, ki so se verovali farbarjem iz Pajer-Gregorčičeve zveze, pa so mislili, da bodo tiste podpore tudi izplačane! Rečeži, kako so se motili.

V zadnji številki lanskega leta smo priobčili članek „Silvestrovo goriskih Slovencev“, v katerem smo povedali, da je bilo v letu 1910. **izplačanih podpor iz zasedanja po zini 1909/10 komaj okoli**

200.000 K.

Dovoljenih je bilo podpor 1.862.929 K; izplačanih okoli 200.000; ostalo je torej na Silvestrovo 1910. **neizplačanih podpor okoli**

1.600.000 K.

Onih okoli 200.000 K je bilo izplačanih lani sploh za Lahe in Slovence; samo po sebi razumljivo da za Lahe več.

Na naš članek „Silvestrovo“ se je bila oglašila Gregorčičeva „Gorica“ v 2. številki 1911. pa je pisala:

„No, na Goriskem ve vže vsak otrok, da deželne podpore zapadejo dve leti po tem, ko so bile dovoljene. Podpore, dovoljene v lanskem zasedanju, zapadejo potemtakem šele na Silvestrovo ob polnoči leta 1911., če se med tem ne dvignejo.“ Potem našteva, da ne zapade 100.000 K za železnico v Červinjan, 100.000 K za vipavski vodovod, 300.000 K za gorški vodovod in 100.000 K za gorske železnice.... to po sklepu deželne zboraz oziroma po naravi teh podpor....

„Gorica“ je odbila te zneske od svote K 1.600.000; ostal je torej v izplačilo za 1911. znesek

en milijon.

„Gorica“ je rekla na to: »Ostali milijon podpor bo pa izplačeval deželni odbor redno še celo leto 1911., ako se zadosti pogojem, stavljenim po deželni zboraz. Končno je rekla, da nekaj teh podpor sicer ostane koncem leta 1911.,..... ali mi bomo želi zasineh onih, ki bodo podpore dobivali.

Tako začelkom 1911.

V drugi polovici septembra 1911. pa je začela „Gorica“ peti drugačno pesem o deželnih podporah. Po takem hrupenju in pridušanju bi Slovce pričakovali, da pove, da je že skoro vse izplačano — ali povedala je, da je še za kakih

700.000 K

raznih deželnih podpor, vezanih na vladne prispevke. Da je kaj izplačanega, o tem je molčala.

Priznala je s tem, da se je moralo tekom leta presneto malo izplačevati. En milijon se bo izplačeval — je rekla „Gorica“; če bi ostalo le 700.000 K, bi bilo izplačanega komaj 300.000 K. Skupno obe leti torej 200.000 iz leta 1910. in 300.000 iz leta 1911., da

500.000 K.

Dovoljenega je bilo K 1.862.929; izplačanega po tem računu 500.000 K; bi ostalo **neizplačanega nad K 1.300.000 K.** V resnici pa letos ni bilo izplačanih 300.000 K. Ostane od svote 1.800.000 najbrže **neizplačanega do**

1.500.000 K.

Kar so izplačali, je šlo seveda po večini gotovo za Furlane. Po stari navadi!

Jutri je Silvestrov večer! Naj se oglašijo torej tisti na slovenski strani, ki so dobili podpore ter naj nas zasmehujejo..... kakor je namignila „Gorica“!

Dosti kokodakanja — malo jajec! Dosti hrupenja in kričanja s podporami — malo cvenka pa dosti razočaranih obrazov.

Maksim Gorki.

FOMA GORDJEJEV.

Roman.

(Dale.)

Dospela sta domov. Vsa ulica pred hišo je bila polna vozov in skozi odprta okna se je slišalo glasno govorjenje. Kakor hitro se je Foma prikazal v dvorani, so ga zagrabili za roke, vlekli ga k mizi s prigrizki in mu prigovarjali, naj pije in je nekoliko. V dvorani je bil trušč, kakor na trgu; bilo je tesno in soparno. Molče je izpil Foma kupico žgar, potem še eno in zopet eno. Okrog njega so mlaskali z usti, žganje je lukalo, ko je teklo iz steklenice, daše so zavnele... Govorili so o povojenem ribjem hrbtu, o basu samoevca v arhijerejskem zboru, potem zopet o ribjem hrbtu in slednjič o tem, da je hotel tudi župan govoriti, a da si ni več upal za arhijerejem, ker se je bal, da bi govoril slabše.

Nekdo je ves ganjen razlagal:

„Pokojnik je delal vedno tako-le: Vzel je reženj ribe, posul ga mlačno s poprom, položil drug reženj čez prvega, in pojedel to z žganjem....“

„Posnemajmo njegov vzgled....“ je zagodel nizek las.

Mračno, z užaljenim srcem, je gledal Foma mastne strnice in željusti, ki so zvečile okusna jedila in zahotelo se mu je, da bi spodil vse te ljudi, katerih solidnost je še nedavno vzbujala v njem spoštovanje.

„Bodi prijaznejši... zgovornejši!“ je rekel Majakin polglasno, prikazavši se v njegovi bližini.

„Kaj žro tukaj? So-li prišli v gostilnico, ali kaj?“ je vprašal Foma glasno in zlobno.

„Pst!“ je preplašeno šepnil Majakin, ter se obrnil naglo, z ljubeznjivim nasmehom.

A bilo je prepozno: njegov smehlaj ni pomagal več, zakaj trušč in govorjenje v dvorani je umolknilo, nekateri gostje so begali nemirno semtertje, drugi so užaljeni gubali čela, polagali nož in vilice proč, odhajali od jedilne mize in gledali Foma po strani.

Srečaval je njihove poglede srdito in molče, ne da bi povsili oči.

„Za mizo, prosim!“ je kričal Majakin, ki se je prikazal med množico, kakor iskra v pepelu. „Prosim, sedite! Takoj prineso pogače!“

Foma je zmignil z rameni in šel proti vratom, rekiši na glas:

„Jaz ne bom jedel.“

Slišal je za sabo sovražne besede in laskavi glas kuma, ki je govoril nekemu:

„To je od žalosti. Saj mu je bil Ignat oče in mati....“

Foma je šel na vrt, tja, kjer se bil oče umrl in se je vsedel. Čustvo osamelosti in groze mu je tesnilo prsi. Odprl si je zavratnik pri stropu, da bi si olajšal dihanje, oprl se ob mizo, stisnil glavo z rokama in otrpnil tako, ne da bi se premaknil. Fin dež je škrepil in listje na jablani je otežno šuštel. Dolgo časa je sedel tako sam, ne premaknivši se in gledal, kako so padale male kapljice raz jablano na mizo. Od žganja mu je bila glava pusta in v srcu ga je griza žalitev, prizadejana mu od ljudi. Nejasna, neosebna čustva in misli so klile v njem in izginjale; pred njim se je svetila gola glava kuma: v z vncem srebrnih las in z obrazom, podobnim starini svetniškim podobam.

Ta okraz z brezobnimi usti in ločavim nasmehom je vzbujal v Fomi dpor in skrb in krepil se bolj zavest osamljenosti, ki je živela v njem. Potem so vstale pred njim mirne oči Medinske in njena mala, vitka postava, a poleg nje se je prikazala hipoma velika zastavna in rudečelična Ljubov Majakina s svojimi smejačimi se očmi in z velikansko ziatoplavkastito. »Ne upaj v ljudi... ne pričakuj mnogo od njih...«, so se oglasile v njegovem spominu očetove besede. Plaho je zavzdihnil in pogledal okrog sebe. Listje na drevesih je trepetalo od dežja in zrak je bil poln žalostnih glasov. Zdelo se je, da plaka sivo nebo in da se tresejo mrzle solze na drevju. In v Fomini duši je bilo pusto in temno; polnilo jo je mračno čustvo osirotelosti. A iz tega čustva je vstajalo že vprašanje:

„Kako naj živim? Sedaj sem sam....“

Dež je bil premočil njegovo obleko in ko je čutil, da ga trese mraz, je vstal in šel v hišo....

Življenje ga je cukalo od vseh strani in mu ni dalo ostati ob mislih in ob žalosti za očetom; štirideseti dan po Ignatovi smrti se je peljal s prijetnim čustvom v prsih in v praznični obleki k slavnosti položitve temeljnega kamena prenočišču. Prejšnji dan ga je bila Medinskaja obvestila v pismu, da je izvoljen članom stavbinskega oddelka in častnim članom društva, kateremu je ona predsedovala. To mu je ugajalo in bil je jako vznemirjen ob misli na vlogo, ki mu jo je bilo igrati danes ob položitvi temelja. Med vožnjo je razmišljal o tem; kako da bode vse to in kako da se mu je vesti, da ne pride v zadrego pred ljudmi.

„Hej! Stoj!“

(Dale prih.)

Zgodilo se je tako, kakor smo rekli takoj takrat: da so dovoljevali le za slepih ljudstva. Takrat smo bili njeni tudi besede modrega deželnega očeta, popraskanega, zakaj se toliko dovoljuje pri tej veliki mizeriji v deželnih finančah, glaseče z nasmehom: »E, saj tako ne bo potreba vsega izplačati! — Izkaže se to v polni meri končno jutri na Silvestrovo 1911.

In ljudje, ki znajo tako delati, naj bi sedaj zopet zborovali? Ljudstvo bo imelo res velik dobiček od njih. Sv. Silvester 1911. je za pričo.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na belodentno trpečo neprekinljivo sredstvo katero ima prednost pred vsimi drugimi dražljivimi čistil. kroglicami in granolami.

Cena orig. škatlice K 2.—
Pozor: Najbolje se sodnijsko zasleduje.

Moll-ov Franc. žganje in sol

za ribanje živca. — Boleline olajšuje in okrepjuje staromano sredstvo proti trganju in prehlajenju vseh vrst.

Orig. steklenica K 2.—

Na prodaj po vseh lekarnah in mirodlinah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in hr. avstrijski zaležnik, Vrnjača, Tschlaben 8. Zaloge v Gorici v lekarni: A. Gironcoli, G. Crastofletti.

Sestanek dramatičnih društev.

Ravnateljstvo slovenskega gledališča v Ljubljani sklicuje o priliki slavlja 50-letnice ljubljanske narodne čitalnice sestanek vseh društev, ki goje slovensko dramatik, torej vseh dramatičnih društev, čitalnic, bralnih društev, odsekov in klubov, ki prirejajo po slovenskih deželah slovenske dramske predstave. Sestanek naj bi se vršil dne 6. januarja dopoldne 1912.

Dramatično društvo v Mariboru nam je poslalo za ta prvi sestanek dramatičnih društev svoje predloge, da jih objavimo ostalim društvom v razmišljanje.

Dnevni red naj bi obsegal:

I. Zgodovina slovenske dramatike za a) Kranjsko, b) Štajersko, c) Primorsko, d) Goriško, e) Koroško.

II. Centralizacija slovenskih odrov a) ustanovitve »Zveze dramatičnih društev« s sedežem v Ljubljani; b) ustanovitve »Dramatičnih društev« za posamezne dežele.

III. Naloge »Zveze dramatičnih društev« a) repertoar; b) knjižnica; c) garderoba; d) navodila; e) odri.

IV. Gostovanja in njih namen.

V. Predlogi in nasveti.

Komentar in predlogi:

ad I. Zgodovina naj bi se podala na kratko le v ekscerptu. Zato naj bi določilo »Dramatično društvo« v Mariboru, Celju, Trstu in seveda v prvi vrsti v Ljubljani svojega poročevalca.

Slovenska društva v posameznih kronovinah, ki prirejajo predstave, naj bi se pozvalo potom vseh listov, naj bi sporočila dramatičnim društvom sledeče: a) od kdaj se igra, b) kdaj se je postavil oder, c) naslove vpriporjenih iger, d) druge važne momente na polju dramatike. To naj bi sporočila štajerska društva v Maribor, primorska v Trst, goriška v Gorici itd.

ad II. Ustanovi naj se »Zveza dramatičnih društev« v Ljubljani. To zvezo tvorijo 1. predsednik, 2. podpredsednik, 3. blagajnik, 4. knjižničar, 5. gospodar, 6. predsedniki dramatičnih društev kot odborniki. Za vsako kronovino naj se ustanovi eno dramatično društvo s podružnicami po vseh krajih, kjer so že ali se nameravajo ustanoviti odri. To dramatično društvo vodi repertoar za celo deželo. Vanj se stekajo vse niti dotične kronovine. Ono podaja na običnem zboru Zveze poročilo vseh članjenih podružnic.

Občni zbor Zveze naj bi se vršil vsako leto tik pred otvoritvijo ljubljanske sezone. Do tistega časa bi morala posamezna dramatična društva pripraviti svoj repertoar in repertoar za podružnice. O tem repertoarju bi potem Zveza obravnavala in svetovala, kaj naj bi se vpriporilo, kaj ne.

ad III. Zveza bi tvorila takorekoč vrhovno instanco slovenske dramatike. Ona

bi skrbela za prevode, izvirne igre in zalagala »Talijo«. Podpirala bi sploh vse stranko slovensko dramatik, objavljal statistiko, pospeševala ustanovitve odrov.

Prva naloga Zveze bi bila, da izda 1. dosedanje zgodovino slovenske dramatike; 2. da izda kratka navodila za prirejanje predstav in sicer najvažnejše zakonske določbe, kakor glede cenzure, glede proračunov, za vpriporitve itd. Dalje navodila, kakor so n. pr. ona »Wie leitet ein Liebhabertheater?«

3. da izda imenik vseh slovenskih iger in prevodov. Imenik bi moral obsegati a) naslov, b) pisatelja, c) vrsto igre, d) število oseb moških in ženskih, e) rubriko »težko«, »lahko«, samo za večje odre itd.

Ta imenik bi se potem vsako leto z novimi dodatki izpolnjeval. Stroški obeh knjig bi se dali po veliki večini pokriti z inserati firm, ki imajo v zalogi gledališke potrebščine, ki izposojajo kostume, zalagajo igre itd.

Glede garderobe je stvar težja. Zveza bi mogla glede tega samo to delati, da bi šla društvom z načrti in slikami posameznih kostumov na roko. Posamezna dramatična društva bi morala garderobo počasi sama nabaviti, pri večjih prireditvah naj bi pomagalo ljubljansko gledališče z izposojanjem proti nizki odškodnini.

Nove igre, izvemši opere in operete, ki se po drugih odrih ne dajo vpriporiti, bi preskrbela Zveza, in sicer naj bi se pisal libreto v 3 izvodih na stroj, ravno tako tudi vse vloge na stroj, da lahko vsak čita. Zveza bi potem delila te igre med posamezna društva, kadar jih potrebuje proti primerni odškodnini.

Financiranje Zveze bi se izvršilo na ta način, da bi vsako dramatično društvo prispevalo od vsake predstave nekaj % bruto dohodkov v Zvezino blagajno zase in za podružnice. Za izposojanje iger pa bi založilo neki zmesek kot poročstvo. Od tega zneska bi se odpisala vselej vsota za izgubljene vloge itd.

Vsa slavna društva prosimo, da

a) sporoče zgodovinske podatke o svojem delovanju na dramskem polju v Ljubljano (ravnateljstvu deželne gledališča), v Trst (Dramat. društvu), v Gorico (Dramat. društvu), v Maribor in Celje (Dramat. društvu) in g. Jakobu Špičarju v Jesenice (za Koroško).

b) se izrazijo pismeno glede predlogov Dramatičnega društva v Mariboru. Svoje predloge naj blagovole poslati ravnateljstvu deželne gledališča v Ljubljani.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za božičnico družbe sv. Cirila in Metoda v Gorici, Krmini in Ločniku so nadalje darovali: Možka podružnica v Gorici K 100, g. Kristina Lokarjeva velep. 10 K mesto venca na grob pokojnemu gosp. Hmelaku, g. Viljem Dominko, rav. 4 K, g. Duševa 4 K, g. Gizela Mušičeva, velep. 3 K, po 2 K so darovali: g. Jos. Komarčeva, g. Strnadova, g. Mašerova Ida, g. Domiceljeva, g. Fabčičeva, g. Čibej, c. kr. notar, g. Maks, Lepa družba mesto poljubov, g. Kravosova 1 K, N. 60 v, Tvrdka Pregrad-černetič 17 m raznega blaga, g. Martin Poveraj 2 obleki za dečke in 1 jopič, g. Ignacij Steiner, 1 soavo in eno bluzo, g. Josip Trpin nasl. Potatzky 4 in pol duc. nogavic, g. Pavla Seidlova, več parov nogavic, g. Anton Breščak 14 m porhenta. V imenu obdarovanih otrok se blagim dobrotnikom iskreno zahvaljuje odbor ženske podružnice v Gorici.

Za družbo sv. C. in M. je daroval g. Žnidarčič, voditelj šole na Blanci, K 10 v odkup božičnih in novoletnih voščil. (Pomotoma prejšnjo soboto izostalo.)

Za družbo sv. C. in M. daruje g. Ivan Kravos, sedlarski mojster v Gorici K 10 za odkup novoletnih voščil.

Za narodno šolo na Blanci pošilja g. Josip Prijatelj, voditelj c. kr. pripravnice za srednje šole v Kobaridu, K 5 kot spomin na prerano umrlega prijatelja g. Rudolfa Vrabla, učitelja na Vranskem.

C. M. podružnici v Ajdovščini prirediti dne 31. t. m. Silvestrov večer v dvorani gostilne Bratina. Na vsopredru je petje, deklamacija in drugo. Igralo se bo tudi tombolo na lepe dobite in prodajalo se bo dobre in lepe reči v prid družbe. Prireditve se vrši pri poginjenih mizah.

Pričetek ob 7^{1/2} zvečer. — K obilni udeležbi vabita odbora.

Od poslavljajočega se leta poslovile so se družbi v korist sledeče tvrdke: Tovarnar I. Pilnaček v Kraljevem Gradcu je poslal od prodanega toaletnega mila, stearinskih in glicerinskih sveč K 300, trgovina A. & E. Skaberne od prodanega platna 200 K, Kolinska tovarna od prodane kaviere prinese zopet lepo vsoto K 900. Kakor nas zanima prospeh družbe sv. Cirila in Metoda, tako pozdravljamo z veseljem njene pospeševalce. Navedenim tvrdkam za novo leto nove sreče in kar največ odjemalcev.

Obrambni kamen št. 987 so okupirali tržaški slovenski srednješolci. Živio!

Praktičen nasvet: Na vseh narodnih prireditvah, ki so združene s srečolovom, naj bo vsaj en dobiček »Slovenski Branik«. Prosimo!

Delegacije.

Delegaciji, avstrijska in ogrska, sta se sešli 28. t. m. na Dunaju.

Predsednikom avstrijske delegacije je bil izvoljen koroški državni poslanec Dobernig, predsednik ogrske je baron Ludovik Lang. — Poročevalec vojnega odseka je dr. Korošec.

Zunanji minister grof Aehrenthal je govoril

o mednarodnem političnem položaju.

Dotaknil se je najprvo italijansko-turške vojne, povdarjaje, da hoče biti glede na to zadevo zelo rezerviran. Oba ministrska predsednika sta dne 22. oktobra podala v parlamentu izjave v zadevi zunanje politike in povdarjala nevtralnost avstrijsko-ogrške monarhije. Avstrijska diplomacija se je v smislu teh izjav potrudila, da najde podlago, tudi po začetku vojne, za to, da se vojna konča čimprej. Ta stremilnost se bila, žal, dosedaj brezuspešna. So pa vse nevtralne vlasti istega mnenja in upajo, da se jim ob primernem trenutku posreči doseči uspeh.

Zelimo konec vojne, že ker je prizadeta naša zaveznica, tembolj pa še, ker bi mogla vsled zatezanja vojne nastati nevarnost za »status quo« na Balkanu; upamo pa, da ne nastane tu nevarnost, ker je Italija izjavila že pred začetkom vojne, da hoče vzdržati princip, da ostane »status quo« na Balkanu nedotaknjen. In Italija se tudi drži tega principa, isto pa žele tudi druge velevladi. Balkanske države so podale v tem pogledu konkretne izjave, in turška vlada se resno trudi, da vključ velikim težavam vzdrži javni red v svoji državi. Želeti je, da tako ostane do tedaj, ko se sklene mir, in da sklenitev miru ohrani moč in avtoriteto Turčije nedotaknjeno, v čemer bi bilo poročstvo za mirno

sosedno življenje Turčije in balkanskih držav.

Naslanja se na naše prijateljske razmere z vsemi vlastmi, bo naša glavna naloga, da delujemo na to, da konča turško-italijanska vojna s sklepom miru, ki bo časten za obe strani.

V nadaljnjem je minister razpravljal na kratko o maroški zadevi, ki je sedaj srečno končana.

Z ozirom na to, da Avstrija pri celi stvari nima direktnih političnih interesov, se je oziralo le na to, da ne trpe pri stvari njeni lepo se razvijajoči komercialni interesi. Nemčija je hotela dokončati svoja pogajanja s Francosko popolnoma samostojno in je tudi dosegla to. Avstrija je v tej zadevi posredovala, da se stvar reši mirnim potom. Dne 4. novembra je bila podpisana franc.-nemška konvencija, ki je bila res zadovoljliva, ne samo, ker se je tako stvar rešila mirno, temveč tudi zato, ker ni prinesla nikakih izprememb gospodarskih principov v Maroku.

Povzdiga naše obrambne sile se vrši edino le v obrambo naše lastne varnosti in da moremo z našimi zavezniki nastopiti v obrambo miru. To je bil tudi povod, da so delegacije zadnje zimo dovolile materialne zahteve vojne in mornarične uprave v zvezi s slabemu državnemu finančnemu položaju.

Obrambna sila nujno potrebuje v svrhu ohranitve miru in interesov monarhije ojačenja potom pomnožitve moštva. V to svrhu so bile predložene parlamentarne nove brambne predloge. S stališča veleodgovornega vodstva zunanje politike je minister mnenja, da bi čim najhitrejša rešitev teh predlog le pospeševala mirovne smote monarhije. Parlamentu lahko glasujeta za te predloge v prepričanju, da s tem krepko podpirata mirovno delovanje našega ljubljene vladarja. (Živahno odobravanje!)

K besedi se je oglasil nato skupni vojni minister vit. Aulenberg, ki je pred vsem pojasnil sedanje materialno in personalno stanje armade in povdarjal, da ne bi bila aneksijska kriza stala države 300 milijonov, če bi bila država v vojnem oziru dobro oskrbljena že prej.

Napram drugim državam je naša država zadnjih šest let procentualno daleč zaostala za drugimi v zadevi izdatkov za armado. Država mnogo troši za civilno uradništvo, a v zvezi tem se beseda »moč« nikdar ne uporablja za birokratizem, temveč edino-le za vojni proračun, ki zahteva le 12% državnih dohodkov.

Naša država mora biti v ravnovesju z ostalimi. Smo miroljubni do kosti, a pozabiti ne smemo, da smo najcentralnejša evropska država. Četudi prav gotovo nikdar ničesar ne zahtevamo od drugih, pa vendar lahko pridejo slučaj, da hočejo

(Dalje v prilogi.)

Dr. Ant. Breclj

uljudno naznanja, da sprejema odslej od 10—11 zjutraj in od 3—4 pop. na svojem stanovanju v Gosposki ulici (V. G. Carducci) št. 4.

Zahvala.

Vsem, ki so nam za časa bolezni in smrti naše ljubljene soproge in mame stali ob strani, ali so nam ob bitki izgubi izrazili sožalje, ali izkazali blagopokojni posledrjo čast, izrekamo najsrčnejšo zahvalo.

V GORICI. 29. decembra 1911.

Družina Spazzapan.

drugi kaj, česar jim ne moremo dati. Zato je treba zboljšati vojno silo v vsakem oziru.

Silno neugodne so v vojski personalne razmere. Manjka za popolnitev kadrov najmanj 30.000 mož, in ker ima Avstrija itak na vseh evropskih državah najslabše mirovno stanje, se dogaja, da štejejo stotnice komaj po 40—50 mož in je vsaka izveža nemogoča.

V nadaljnjem je govoril minister o novi obrambni predlogi, ki temelji na moderni podlagi, in jo je toplo priporočal v sprejem.

Odsek je spletej proračunski provizorij in sklenil, da se zabeleži ministru zunanjih zadev izraženo zaupanje v odsekovnem zapisniku.

Delegat Berzewicz je predlagal, naj se sprejme proračunski provizorij ter naj se z zadovoljstvom vzame na znanje izvajanje zunanjega ministra.

Delegat Sommer je vložil interpelacijo, v kateri se pravi, da je novoustanovljeno častniško konsumno društvo v škodo trgovini in obrti.

Včeraj.

Dr. pl. Grabmayr je rekel, da je izjava ministra zunanjih zadev grofa Aehrenthala, kakor poudarja, da ostane naša zunanja politika tudi nadalje vseskozi konservativna in da se trudi naš zunanji urad, da obvaruje mir, izzvala v odseku splošno zadovoljstvo. Priporoča sprejem provizorija.

Delegat dr. Korošec je izjavil, da Slovenci tudi žele ohranitev trozveze. Poudarja, da ne more imeti nobeden avstrijski državljani niti koščeka zemlje apeniškega polotoka. Toda Italija, ki sicer vedno zagotavlja, da se hoče držati trozveze, poplačuje naše napram postopanju Italije za časa aneksijske krize popolnoma kontrastirajoče stališče proti „Tripolitanski ekstraterritorialnosti“ s pomaknitvijo več vojnih zborov na našo mejo. Ni to politika, pač pa dolžnost naše vojne uprave napram tem pojavom, da skrbi za varstvo naše meje.

Aneksijska kriza v naši politiki kaže neko pasivnost, ki je posebno prišla do izraza v balkanski politiki. Nismo se prišli do tega, da bi si zagotovili simpatije balkanskih narodov, in posebno v Albaniji, kjer Italija „pamirjevalno delo“ mnogo boljše kakor pa mi.

Delegat dr. Kramar je poudarjal, da more Avstrija voditi edino le konservativno politiko, kakor je že poudarjal minister zunanjih zadev, in to konservativno per excellence. Govornik je vedno svaril pred preozko naslonitvijo na Nemčijo, ker bi to moglo zaplesti našo državo v konflikte.

O močni trozvezi sploh ni več govora danes. Gotovo je, da nas v Italiji ne ljubijo preveč, in močnejši nego je diplomacija, je glas ljudstva.

Karakteristično je, da stoji v tripolitanski zadevi Rusija na strani Italije. Gotovo pa je zasluga naše politike, da se je posrečilo obvarovati mir na Balkanu.

Poročevalec dr. pl. Grabmayr je v svojem zaključnem govoru govoril o razmerju med Avstrijo in Italijo. Poudarjal je, da se je sicer v Italiji mnogo obrnilo na Italijo, da pa se je žal javno mnenje v Italiji v zadnjih časih zopet obrnilo proti Avstriji. Italija se pač ne sme pritoževati zoper Avstrijo, in če so nekateri avstrijski listi v Tripolitanskem vprašanju prekorčili mejo, naj v Italiji le pomislijo, kaj se je pisalo leta 1908 v Italiji ob priliki aneksijske Bosne.

Kar se tiče oficijelne Italije, je tudi treba poudarjati, da se tudi z oficijelne strani dogajajo stvari, ki so nezdružljive s trozvezo. Čemu so potrebna nakupičevanja italijanskega vojaštva ob naši meji, ko je vendar ofenzivna vojna z naše strani popolnoma izključena? O tem so si edine vse stranke. Ker je splošno prepričanje, da ne more in ne sme biti vojne z Italijo, tudi ni vojne stranke v Avstriji. Čemu torej oboroževanje? Govornik upa, da bodo tudi v Italiji prišli čim prej do tega prepričanja.

Nato je bil sprejet proračunski provizorij v drugem in tretjem branju.

Dr. Baernreiter je utemeljeval svoj predlog za zgradbo proge Banjaluzajce.

Češko perje in puh za blazine (pernice) od K 1— do K 15— klg. prodajata na debelo in drobno Heužet & Koritnik, Gorica.

Domače vesti.

Premeščen je c. kr. okrajni komisar v Pulju dr. Emil Muha k c. kr. namestništvu v Trst.

Nov geometer v Gorici. — G. Karol Gasser v Gosposki ulici št. 9. v Gorici je imenovan za geometra ter je dobil avtorizacijo za izvrševanje geometrijskih del.

Imenovana sta: c. kr. okr. živinozdravnik Just Rebek za višjega okr. živinozdravnika v Pazinu in asistent A. Tomašič za živinozdravnika v Poreču.

Zborovanje Goriškega učiteljskega društva bo dne 4. januarja 1912. v Gorici v telovadni dvorani c. kr. ženskega učiteljskega ob 10. uri popoldne. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. „Možgani in živeci ter njih poslovanje“. II. del, predava gosp. profesor Ferd. Seidl. III. Pol ure pred predavanjem razkazovanje preparatov z mikroskopom onim, ki se zanimajo. 3. Predlogi. Radi zanimivega predavanja pričakuje polnoštevilne udeležbe odbor.

Klerikalna hudobnost. — O predavanju profesorja Ferd. Seidla „o možganih in živcih“ ob priliki zborovanja učiteljskega društva v Gorici ob početku t. m. je prinesel „Novi čas“ poročilo, ki ga mora vsako izmed tedanjih poslušalcev zavrniti kot neresnično in kot potvorjeno z čisto hudobnim namenom. Odgovorilo mu je že „Jutro“. Poroča se nam z zanesljive strani, da se predavanje ni dotaknilo ne z jedro besede vere, ne Boga, ne cerkve, ne duhovstva. Za to pa g. predavatelj seveda ne more, da so se nazori o možganih izpremenili; kakor tudi ne more za to, da se zemlja suče okoli sonca, kakor je trdil Kopernik, pa ne nasprotno, kakor so skozi stoletja trdili drugi! Mi menimo: ako bi poročevalec v „N. Č.“ sam imel kaj vere v Boga in v ljudča, bi se vendarle premišljal, tako brezvestno podtikati in hudobno napadati.

Odbor Narodne Delavske Organizacije v Gorici vabi sl. občinstvo na svoj I. plesni venček, kateri se vrši dne 6. januarja 1912. v prostorih hotela „zlati jelec“. Začetek ob 4. popoldne. Sviral bo vojaški orkester. Vstopnina znaša za gospode K 1.50, dame 80 v. Gospod z damo K 2.

Odbor Narodne Delavske Organizacije v Gorici vabi cenj. tovariše in prijatelje društva na sestanek v nedeljo dne 31. t. m. popoldne ob 4. gostilna Molar.

„Goriška slovenska mladina“. — Radi Sokolove prireditve, ki bo jutri zvečer na Silvestrovo, odpade plesna vaja, ki bi se imela vršiti jutri (v nedeljo) popoldne. V ponedeljek, na novega leta dan, bo plesna vaja kot običajno ob 3 in pol do 7 in pol ure zvečer. — Ker se plesna sezona bliža koncu ter bo primeroma le malo vaj še pred našim Velikim plesom, ki se bo vršil 3. svečana 1912, se priporoča p. n. obiskovalcem, da ne izpušče nijedne prihodnjih vaj, da jim bo mogoče še za časa privaditi se vseh sestavljenih plesov, katere se bo plesalo na Velikem plesu „G. S. M.“ Odbor.

Nov oddetek na okrajni sodniji v Gorici. — Na okrajni sodniji v Gorici se ustanovi nov oddetek za civilno-sporne stvari. To radi tega, ker je sedanjí oddetek preobremenjen z delom.

Iz št. Ferjana nam pišejo, da so prizadeti stariši prav zadovoljni, da je bil klican katoliški učitelj Likar v Gorico pred sodnijo ter obsojen, ker dela pregrdo z otroki. Za sedaj jo je odnesel še z majhno kaznijo; če bo še pretepaj otroke s svojo katoliško rako, pride še v „pržon“. Kaj da „Novi čas“ nič ne piše o obsodbi Likarjevi? Naj ga naslika kot velikega mučenika, katerega preganjajo števerjanski liberalci!!

Okrožnica vsem županstvom dežele. — Nesrečne kmetijske razmere so letos neugodno vplivale tudi na pridelovanje

krmne in naši mali posestniki so radi tega v hudih stiskah, ker ne bodo mogli s pridelano krmno ohraniti svoje živine.

Ta nesrečen gospodarski položaj je dal povoda c. kr. ministerstvu za poljedelstvo, da je na predlog deželne odbora blagovolilo podeliti izdaten prispevek za nakup močnih krmil (kakor oljnatih pogač, otrobov, itd.), ki naj bi se po znižani ceni oddala potrebnim živinorejcem.

Zelež to naredbo takoj izvesti, razpisuje deželni odbor naročbo za sledeča močna krmila: 1. Oljnat pogače. 2. Pšenični otrobi debeli in drobni. 3. Ječmen in koruzo (sirk) za krmo.

Prosilci naj podajo svoja naročila po dotičnih županstvih do 20. januarja 1912. deželnemu odboru in naj v njih navedejo kakšno krmilo in koliko vsakega žele dobiti.

Naročena krma se priskrbi takoj in deležniki jo bodo plačali, kadar se jim izrazi blago, za sedaj z 20% popustom. Če bi pa po končani pomožni akciji ostalo kaj denarja, odkaže se ta v prid deležnim živinorejcem.

Opomniti se pa mora, da se smejo ponujane ugodnosti vdeležiti samo potrebni živinorejci. Zato bodo morala županstva, predlagajo podane prošnje deželnemu odboru, izjaviti ali in kateri prosilci so res potrebni in vredni, da se jim pomaga.

Dalje bode moral vsak deležnik porabiti dobljeno blago samo za svojo potrebo in ga ne sme nikakor prodati. Tozadevna chveznost mora biti v prošnji izrecno omenjena.

Posamezna močna krmila se porazdele in izroče na tistih železniških postajah, ki so bivališčen naročnikov najbližje ali ki so jim napričnejše. Vsak naj navede v svoji prošnji, kje želi dobiti blago.

Glede pogač se opazja, da bodo sezamove ali orehove, kakor bodo tržne razmere boljše kazale, da se naroči te ali one.

Prošnji delavec, ki je ponesrečen v Plavcih, se imenuje, kakor smo že omenili, Ambrozij Fortunat. Doma je bil iz Italije, star je 38 let. Ko so premikali vagon, ga je prijel peti vagon na postaji. Razmesarjen je bil strašno. Nič ga ni bilo poznati po obrazu, odtrgalo mu je roke in noge. Pokojnik je bil poročen pa ločen od svoje žene. Raznesli so vest, da je bil morda opit, toda konstatirano je, da je bil popolnoma trezen. — Ležal je v mrtvašnici, pa niti lučice mu niso prižgali in zviniti niso hoteli pobežni možje. Kdo bo pa plačal, so vprašali. Konečno je mežnar zahteval za zvonenje 9 K, oglednik pa za ogledanje 7 K. — Malo bolj človeško bi bili že lahko ravnali pri zadeti s ponesrečenim delavcem!

Prenapolnjeni vlaki. — Čujemo pritožbe, da je na tržne dni popoldne vlak, ki gre v Gore ob 3. na državnih železnici, vedno tako poln, da ljudje nimajo kam sedeti. Silačeni morajo stati po vagonih. Tako je vsak tržni dan in tako je bilo tudi v četrtek. Dva moža sta iskala prostor pa ga nista dobila. Poprašala sta sprevodnika, če je kje kaj prostora pa ga ni bilo nikjer. Slednjič jima je rekel: če hočeta stati, naj se peljeta, če ne pa naj ostaneta v Gorici. Ostala sta v Gorici in se pritožila. — Postajenačelnik naj vendar poskrbi, da bo na take dneve dovolj vozov na razpolago, da ne bodo ljudje stlačeni in zbasani po vagonih kot sardele!

Steber ušivcev. — Brávci »Novega Časa« so pričakovali v včerajšnji številki rešitev tistega ušivega »steber« iz številke pred Božičem. Pa ni bilo nič rešitve. Jezili so se novostrujari v Gorici, da je prišla zopet enkrat velika neumnost v njihov katoliški list. Govorili so nekaj o prismođi... fino pa je le, da je »N. Č.« krstil svoje naročnike za ušivce. Koliko ušivcev se ohesi za steber?

Članek „Položaj slovenskih sodnih uslužbencev na naših sodnih« v št. 148. je izzval nekaj nevolje pri nekaterih gg. orožnikih. No, pa neopravičeno. Članek (članek je bil pisan izven uredništva) ni imel namena, zapostaviti orožnike, ter jih naslikati kot povsem nesposobne za sedajo pisarniško službo, marveč poudarjal je razliko med dolgo časa že službojučim uradnikom in novo nastopivšim, katerega se da prednost. Je že res, da imajo opraviti orožniki z zakonikom, ali pisar. službo je treba čisto od kraja začeti; kar zna kdo, mu pride seveda prav. — Orožniki pošiljajo še mlade v pokoj. Uprava

naj bi jih pustila služiti dlje časa ter jim dala dobro pokojnino, ne pa da jih silijo v državno službo ter jih tam drugi grdo gledajo; zahtevajo tudi od njih, da naj v par mesecih vse znajo! Sistem je napačen. Oseb se je dotaknil članek, le kolikor je bilo neobhodno potrebno; žaliti pa ni hotel nobenega!

Solkani. — Društvo »Otroški vrt« napravi »božičnico« na novega leta dan v prostoru »kat. slov. izobraževalnega društva« s sledečim sporedom: 1. Prizor »Sirota«. 2. Deklamacija: »Jejtejeva prisega«. 3. Prizor »Cigani v gozdu«. 4. Igra: Snjegulčica v dveh dejanjih. 5. Božično drevesce. 6. Šaljivo srečkanje. Začetek ob 4. uri popoldne.

Delavsko izobraževalno društvo v Solkanu vabi k plesnemu venčku, ki ga priredi društvo na Silvestrov večer dne 31. decembra 1911 v dvorani gosp. Alojzija Mozetiča v Solkanu. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

V prav kratkem času se je Kolinska kavna primes slovenskim gospodinjam zelo priljubila, kajti ta kavna primes je najzbornejši kavni prídadek. Dober okus, prijeten vonj in lepa barva so lastnosti, ki jih kolinska kavna primes daje kavi in to v najpopolnejši meri. Če še povdarimo, da je Kolinska kavna primes pristno domače blago, smo povedali dovolj vzrokov, zakaj imajo slovenske gospodinjice ta kavni prídadek najraje.

Prof. dr. Kleinwarter je na c. kr. inmoški porodniški in ženski kliniki ugotovil sledeče: Naravna Franc Jožef-ova grenčica se je vedno izkazala kot točno in trajno učinkujoče odvajalno sredstvo. Ker se ne opažajo nikakoli nadležni stranski pojavi, zasluži »Franc Jožef-ova« voda najboljšo priznanje.

Sokolski vestnik.

XIII. izkaz

daril za Sokolski dom v Gorici.

Gosp. Peter Štrosar	1 K —
prispevek deležnikov za november	31 « —
prispevek deležnikov za december	59 « —
skupaj	91 K —
prišteti dohodki XII. izkaza	1864 « 67
znaša sklad s koncem decembra 1911	1955 K 67

Telov. društvo »Sokol« v št. Andrežu vabi k običnemu zboru, ki se bo vršil v nedeljo 31. decembra 1911 ob 1 in pol uri popoldan pri g. P. Lutmanu. Dnevni red: 1. poročilo br. staroste, 2. poročilo br. tajnika, 3. poročilo br. načelnika, 4. poročilo br. blagajnika, 5. volitev odbora, 6. sestanost. Na zdar! Odbor.

Sokolov Silvestrov večer se bo vršil jutri zvečer v prostorih Trgovskega doma z izbranim vspešnim. Zraven pevskega točka, ki jih bode proizvajal dobro znani zbor tuk. Bralnega in podpornega društva, se nahajajo na vspešnem še druge točke, kakor zelo šaljiva burka, ki bode (mimogrede rečeno) gotovo vzbujala salve smehu, kupleti, itd. Nova atrakcija »Goriškega Sokola« Indijanci kot telovadci, bodo proizvajali pratoromne! vaje na krogih. Istotako za ta večer pridobljena akrobata sta tako izborna, da nista imela v Gorici še v nobenem cirkusu konkurence, kakor svoječasno v cirkusu Henry, ki se je nahajal, kdor se še spominja, na prostorih Trgovskega doma. Sicer pa dovolj, kdor je radoveden, naj pride!

Telovadno društvo »Sokol« v Novem mestu je pristopilo k skladu za »Sokolski dom« v Gorici z vplačanim deležem 25 K. Za ta bratski čin izrekamo našim dolejškim bratom našo najpristronejšo zahvalo. Odsek.

Kanalski odsek goriškega Sokola priredi jutri Silvestrov večer v prostorih hotela pri »zlatem levu« v Kanalu. Začetek ob 8. zvečer. Prebitek se porabi za nahajavo telovadnega orodja. — Na vspešnem je: kuplet »Laški eksekutor v slov. Brdih«, burka »Raztresenca«, kuplet »Moderna draginja«, šaloigra »Brat Sokol«, šaljivo srečkanje, prehod starega leta v novo; ples.

»Sokol« v Prvačini priredi Silvestrov večer jutri s tem vspešnim: Sokolska koračnica, godba, »Slavček« opereta, g-

dba. Domovina mili kraj, petje. Sokol, valček, godba. Oj dekle, kaj tak žalostno, petje. Venece narodnih pesni, godba. Mu-
tasti muzikant, igra. Godba. Triglav, pet-
je. Po končanem vspredu ples do polno-
či, pol ure odmora, ker bo de govor: slovo
od starega leta, voščilo za novo leto, po-
tem nadaljevanje plesa do 2. uri popolno-
či. Vstopnina k veselici 40 v. Sedeži I.
vrste 60 v, II. vrste 40 v, galerija 60 v.
K obilni udeležbi z bratskim »Na zdar«
vabi odbor.

Žveza narodnih društev.

Pevsko društvo »Svoboda« v Ren-
čah priredi v nedeljo 7. jan. 1912. v dvo-
rani g. R. Žnidarčiča veselico s tem-le
vspredu: Igra »Moč uniforme« s pet-
jem in spremljevanjem orkestra. Ples.

Iz Dornberga. — Kakor je bilo že
naznanjeno, priredi društvo »Naprej« v
Dornbergu svojim udom in vabljenim
gostom pri K. Kerševaniju zabavni večer
dne 31. 12. t. l. s sledečim vspredu: 1.
Slavnostni govor. 2. »Pozdrav«, poje do-
mači mešan pevski zbor. 3. »Slava Pre-
šernu«, udarja dorn. tamburaški zbor. 4.
»Čašica kave«, burka v enem dejanju. 5.
»Na planine«, poje domači mešan zbor z
bariton-solo. 6. »Tisoč in eni poljub«,
udarja dorn. tamburaški zbor. 7. »Crno-
gorac Crnogorki«, poje domači moški
zbor. 8. »Intermezo«. 9. »Trebušnik na
poti v Trst«, šaloigra v dveh dejanjih. 10.
»Kedaj moramo piti«, poje dom. mešan
zbor. 11. »V Črnem grabnu«, prizor iz
nar. igre »Rokovnjači«. Solo domači me-
šan zbor s spremljevanjem harmonija. 12.
Prosta zabava in ples. 13. Ob 12. uri vo-
ščilo in potem nadaljevanje proste zaba-
ve. K zabavi imajo vstop le ude in vab-
ljeni gostje. Vstopnina k zabavi 60 v za
osebo; za družino 2 K. Vstopnina k ple-
su do 12. ure 1 K; po 12. tudi 1 K. Začetek
ob 6. uri večer. K polni udeležbi uljudno
vabi vablence in ude odbor.

Trgovsko-obrtno in gospodarsko vesti.

**Trgovsko in obrtno društvo za Go-
riško** naznanja, da je bil tečaj za enostav-
no knjigovodstvo z 19. decembrom t. l.
zaključen. Dne 2. januarja 1912. ob 8. uri
zvečer prične pouk v dvostavnem knji-
govodstvu. Dostop imajo le oni, ki so pri-
sostvovali pouku v enostavnem knjigo-
vodstvu. Z ozirom na važnost predmeta
je želeli, da se vdeleže vsi dosedanj
učenci in učenke pouka tudi v dvostav-
nem knjigovodstvu.

Politični pregled.

**Dodatek državnemu proračunu za l.
1912.** — Finančni minister je izročil pred-
sedniku poslanske zbornice naknaden
predlog k proračunu za l. 1912, ki se mu
priklapljajo sledeči novi izdatki:

- Enkratni prispevek državnim služ-
bencem za izboljšanje njih gospodarskega
stanja. Državnim delavcem 12,100,000 K.
- Izboljšanje železničarjem v znesku
20,800,000 K, za katero akcijo je v pro-
računu že izkazan znesek 2,400,000 kron
in znaša za to končna potrebsčina
18,500,000 K.
- Za nabavo novih železniških voz
državnih železnic 20,000,000 K.
- Za izpolnitev telefona 20 milijonov
kron.

Kranjski deželni zbor je imel sejo v
četrtak. Razpravljal je o premembah za-
konskega načrta o gradnji in vzdrževa-
nju neeraričnih cest in poti. Lampe pred-
laga, naj zbornica sprejme vse preme-
be. Dr. Tavčar se je protivil cestnemu
zakonu, ker je za Ljubljano krut. Zakon
je bil sprejet samo z glasovi slov. kleri-
kalcev. — Potem so razpravljali o za-
časnem proračunu. Govorili so dr. Triller,
Reisner, Ribnikar, rekoč da je uvedlo
klerikalno gospodarstvo na Kranjskem
najhujšo korupcijo. Dr. Šuster šič stavi
predlog, naj se da živinorejcem primerne
podpore, in predlog, da dobe učiteljske
osebe, ki do sedaj niso dobivale doklade,
25% draginjsko doklado. Med Lampeto-
vim govorom je prišlo do hrupnih prizo-
rov. Lampe je očital Ribnikarju septem-
berske dogodke. Provizorij je bil sprejet
s glasovi klerikalcev in veleposetnikov.
Sprejeli so predlog za zgradbo novega
deželnega uradnega poslopja. Idrijski po-

slanec Gangl je stavil predlog za ustano-
vitev obrtne šole v Idriji. Glasovali so za
predlog samo naprednjaki. Klerikalci so
se pokazali zopet za veliki prijatelje de-
lavstva. Šusteršičeva predloga se sprej-
meta.

Melioracijski oddelek. — V poljedel-
skem ministerstvu se ustanovi poseben
melioracijski oddelek kot trajna inštitu-
cija.

Deficit moravske dežele. — Morav-
ski deželni zbor je sprejel proračun, ki iz-
kazuje 22 milijonov K deficita.

Revolucija na Kitajskem. — Pred-
sednikom kitajske republike je proglašen
dr. Sun-Yat-Sen. Kitajski dvor je priprav-
ljen odpovedati se, ako se zbornica izjavi
za republiko.

Črnogorsko posojilo. — Kralj Nikola
je dobil s posredovanjem avstrijske vlade
od neke dunajske banke posojilo 3 milij-
one kron.

Kronanje bolgarskega kralja se bo
vršilo najbrže prihodnje leto v mesecu
septembru.

**Razpad nemške krščansko-socijalne
stranke.** — Razpad v nemški krščansko-
socijalni stranki napreduje vedno bolj in
bolj. 27. t. m. je imelo dunajsko takome-
novano antisemitsko združenje svoje zbo-
rovanje, na katerem se je razvila zelo ži-
valna debata in je bilo končno sklenjeno,
pozvati bivšega ministra dr. Gessmanna,
da naj obdrži svoj deželnozborski mandat,
ker obstoji velika nevarnost, da gre sicer
mandat za stranko v izgubo.

Obenem je bil na tem zborovanju tu-
di izključen iz stranke državni poslanec
Silberer, in zbor je tudi ostro kritiziral
nastopanje bivšega državnega poslanca
in strankinega voditelja dr. Pattai-a, o
katerem je izjavil, da ni več vreden biti
član krščansko-socijalne stranke.

Vojna med Turčijo in Italijo.

Dva belgijska aviatika

van den Born in Puc sta stopila v ita-
lijsko službo ter sta te dni najbrže že
dospela na bojišče.

Belgijsko agenturo »Aviator«, ki je
hotela preskrbeti Turčiji aviatike, je bel-
gijska policija zaprla.

Za mir.

Z Dunaja poročajo, da se je zglašil
italijanski poslanik vojvoda Avarna pri
Aerentalu, naj bi se tudi Avstrija pridru-
žila akciji velevlasti, ki hočeje vplivati na
Turčijo, naj sklene mir. Aerental je rekel
baje, da bi bila Avstrija za posredovanje
le, če se sklene tak mir, da ugled Turčije
na Balkanu radi tega ne bo trpel.

Razne vesti

Okoli Derne se ponavljajo manjši spo-
padi. — Turki so zavzeli zopet pozicije
pri Bumariamu. — V Bengaziju je mir. —
Ob bregu divja velik vihar, ki onemogoča
vsako izkrcavanje in ukrcavanje. — Po-
sebnihi poročil ni.

Razne vesti.

**Tragična smrt prvega črnogorskega
aviatika.** — Častnik črnogorske armade
Monič je letel z aeroplanom preko Ska-
derskega jezera; padel je in utonil. Mo-
nič je bil prvi črnogorski aviatik.

Razbojniki oropali pošte. — Iz Cari-
grada poročajo, da so razbojniki napadli
stambulsko pošto ter ukradli 517,410 pi-
jastrov. Poštnege uradnika in orožnika so
ubili.

**Oskrunitev grobnice skrbske kraljev-
ske rodbine na Dunaju.** — V Belemgradu
so aretirali dva ministerska uradnika, ki
sta bila pred božičnimi prazniki na Dunaju
ter sta osumljena, da sta v zvezi z oskru-
nitvijo grobnice Karadjordjevičev.

Zrakoplov »Salzburg« se je zgubil.
Poročnik Werner se je dvignil z zrako-
plovom v Solnogradu prošli terek. O zra-
koplovu ni sledu. Najbrže je ponesrečil v
Alpah.

Vojna od zgoraj. — Interesantne po-
drobnosti o vzletanju italijanskih zrako-
plovcev v Tripolisu so sedaj znane. Sto-
nik Buasso je letel celo do pogorja Gul-
vian, 80 km od Tripolisa. Dvignil se je
do 1000 m v višino; da bi bolje videl, kje
je sovražnik in kaj dela, se je spustil na
višini samo 350 m. Tri kroglice so zadele
aeroplan. Aviatiki so metali na Turke in

Arabee bombe, napolnjene z neko kisl-
no. Metanje krogelj pa je jako nevarno;
lahko bi razdrlo stroj in aviatika ubilo.
Stotnik Biazzi se je pri metanju krogelj
posluževal 11 m dolge žice, na katere
koncu je bila bomba pritjena. Pa tudi to
je jako nevarno.

Arabci in Napoleon. — Tudi Napo-
leon je skušal arabsko zahrbtno borbo.
General Berthier v Parizu je obelodanil
podatke o Napoleonovem bojevanju v
Egiptu in Siriji. Iz teh je razvidna sličnost
z današnjim bojem v Tripolitani in Kire-
naiki. Ko se je izkrcavala vojska v Egiptu,
so poslali Arabci k Napoleonu deputacijo,
ki mu je izjavila, da niso neprijatelji Fran-
cozov, ker jim ne rušijo mohamedanske
vere, ker jim pustijo žene v miru in ker
vidijo, da Francozi nočejo z njimi boja.
Bonaparte je jedel z njimi kruh, znak ve-
ljave dogovora, ter jih bogato obdaril. Ali
ko so darove lepo pobrali, niso bili nič
več miroljubni. Kjer so le mogli, so nad-
legovali francosko vojsko, skrivali se za
palme in plate ter napadali Francoze po-
noči, tako kakor je sedaj v Tripolisu. Bo-
naparte je spočetka prizanašal, ko pa je
bil obveščen o vseh izdajstvih, je ukazal
svojim vojakom, da naj zapalijo sela
Arabcev ter sesečejo vsakega Arabca, ka-
terege srečajo. Toda dva ugledna Arabca
sta ga pregovorila, da je preklical svoj
ukaz. Toda moti se, kdor misli, da so bili
Arabci odslej mirni. Kaj še! Besede niso
držali, marveč še hujše so napadali Fran-
coze. Napoleon je ponovil svoj ukaz in v
jednem dnevu so n jegovi junaki ssekali
1500 Arabcev.

Književnost.

Anton Aškerc: Poslednji Celjan. Ep-
ska pesnitev. 169 strani. Cena broš. K 3.
— To je najnovejše delo pesnika Aškerc.
ki je izšlo v založbi tvrčke Kleinmayer
& Bamberg v Ljubljani. O knjigi še spre-
govorimo.

Srečno novo leto

želim vsem svojim odjemalcem
ter se jim i za prih. priporočam

ANTON ČERNIGOJ,

odlihovana mizarska delavnica s stroji,
Tržaška cesta.

SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1912

vošči vsem svojim c. gg. odjemalcem

Adolf Urbančič,

mesar.

Srečno in veselo novo leto 1912 - - - - -

vošči
vsem svojim prijateljem in
znancem ter p. n. odjemal-
cem

Pet. Gruden & Co
Gorica.

Vsem svojim cenj.
odjemalcem - - -

vošči

srečno novo leto = 1912 =

in se priporoča za nadaljno
naklonjenost

And. Frandolič,
mesar
Gorica, Via Tre Rê št. 16.

Srečno in veselo novo leto

~ 1912 ~

vošči vsem svojim odjemalcem v
~ mestu in na deželi ~

Josip Terpin

nasl. Ant. Potatzky.

Vsem svojim cenjenim odje-
malcem in novim naročnikom
voščim veselo novo leto 1912

Batjel-u Gorica.

Svojim cenjenim gostom
in odjemalcem - - -

vošči

SREČNO NOVO LETO = 1912 =

Ant. Pečenko

t. č. lastnik »Jelena« in vinotržec

Meblovana soba s prostim vhodom, avila
in zračna, v sredini mesta
se odda takoj v najem. — Naslov povz. uprav-
ništvo.

Slovenska šivilja se priporoča cenjenim
dama in gospodam.
Izdeluje obleke in kostume po najnovejši modi
Josipina Bregantič, ulica Caserma št. 5, III. nad

Gospodična vešča slovenske, nemške, deloma
italijanske korekpondence, stroje-
pisja in knjigovodstva liče pisarniškega mesta
Vstop takoj. — Ponudbe pod »Vešča« uprava
»Soča«.

Potnik,

ki obiskuje jestviničarje po deželi, se
išče za mnogo rabljen predmet. —
Majhni uzorci. — Dobra provizija. —
Ponudbe z referencami pod »Poštni
predal sedemindvajset, Trst,
Piazza Giuseppeina.

Altena

Ženitvena ponudba.

Mlad, 24 let star trgovec na deželi,
lepe zunajnosti, z dobrodočo trgovino,
želi poročiti deklico od 16-22 let
staro, lepe zunajnosti in nedolžnega
srca. — Ponudbe s sliko na uprav-
ništvo. — Za tajnost se jamči.

Srečno in veselo novo leto

vošči vsem svojim cenjenim odjemalcem
Aleksander Ambrožič
Tokališče Josipa Verdi 26.

Srečno in veselo novo leto

želi vsem svojim cenj. odjemalcem
v mestu in na deželi

Ivančič & Kurinčič

GORICA, Gosposka ulica šte. 11.

Tvrdba Kerševani & Čuk v Gorici

vošči vsem svojim cenj. gg.
odjemalcem

srečno in veselo novo leto.

—: Srečen začetek :—:
NOVEGA LETA

vošči
svojim cenj. odjemalcem in naročnikom

Peter Cotič,
čevljarški mojster v Raštelju.

Svojim cenjenim gg. odjemalcem
vošči

srečno in veselo novo leto 192

Miha Hožman,
trgovca z lesnim blagom v
Raštelju.

Srečno in veselo □ □ □
□ □ □ □ novo leto 1912

vošči cenj. gg. odjemalcem v
mestu in na deželi

Andrej Fajt,

lastnik odlikovane pekarnice
in sladničarne v Gorici.

—: Srečen začetek :—:
NOVEGA LETA

vošči
svojim cenjenim gg. odjemalcem

JOSIP NEMEC — PODGORA,
tovarna šifonov in pokalic.

Srečno in veselo novo leto!

vošči vsem svojim cenj. odjemalcem

Anton Breščak - Gorica.

Svojim cenj. gg. odjemalcem

— vošči —

srečno in veselo novo leto

1912

tvrdka O. ZAJEC v Gorici.

Emulzija trskinega (štokfižovega) olja

dietetičen pripomoček izvrstnega okusa, jako priporočljivo za slabotne osebe,
rakitične, skrofulozne in v rasti zaostale otroke.

1 steklenica stane K 1.50.

VAŽNO: Emulzija se pripravlja vsak teden svežo iz pristnega in svežega trskinega olja.

Pristno trskino olje ravno kar dospelo

1 steklenica K 1.—.

Trskino železnato olje

1 steklenica K 1.20.

Zgorajnavedeno prodaja in pripravlja z največjo skrbnostjo:

Nova lekarna pri ljudskem vrtu

Gorica, Corso Giuseppe Verdi 13.

Bogata zaloga železa, pločevine, jekla, žebeljev,
vijakov, vsakovrstnega kovanja za pohištvo in
stavbe, vsakovrstnega orodja za kovače,
ključavničarje, mizarje itd. — Straniščne
naprave in vpeljave. — Strešna okna,
- - strešne lepence, - -
traverse, cement, svin-
- čene in železne -
- - cevi. - -

Tvrdba O. ZAJEC
trgovina z železjem v Gorici
v hiši »Goriške ljudske posojilnice« (prej »Krojaška zadruga«).

Pumpe,
žice in žične ograje.
Razno kmetijsko o-
rodje. Velika izbira kuhinjske
in hišne opreme kakor: pečij, šte-
dilnikov itd. itd.

POSTREŽBA TOČNA IN DOMAČA.
Cene konkurenčne.

Prosimo, zahtevajte listke naše kontrolne blagajne.

Srečno in veselo novo leto

vošči cenj. gg. odjemalcem
v mestu in na deželi

Karol Draščik,
lastnik odlikovane pekarije
in sladničarne v Gorici.

Maks Petrovčič,

□ □ □ gostilničar □ □ □

vošči vsem svojim cenj. gostom iz
mesta in z dežele

srečno in veselo

novo leto 1912.

Srečno in veselo novo leto
~ 1912 ~

voščim vsem svojim obiskovalcem in
se priporočam za nadaljni obisk.

Mihalj Turk, brivec
na Korni št. 6.

Srečno in veselo novo leto

vošči
svojim cenj. odjemalcem v mestu in na deželi

Kožnar & Co — Gorica
lihi sadnega trga Tokal. Jos. Verdi št. 7.

Fra slovenska brivnica v Gorici

želi svojim cenj. naročnikom v mestu
in na deželi

~ srečno novo leto ~

Fran Novak,
brivec.

Srečno in zdravo novo leto

želi vsem svojim čast.
odjemalcem v mestu in na
deželi tvrdka

A. & F. ANDERWALD
trgovina s specerijskim
blagom in delikatesami.

GORICA
Tekališče Jos. Verdi št. 32.

